

Järvafältets Fågelblad

NR 1 1967 ÅRG. 7

JÄRVAFÄLTETS FÅGELBLAD

Årg. 7 Nr. 1 1967

är ett tvångsfritt utkommande organ

I redaktionen:

Anders Bjärvall

Robert Franzén

Karl-Erik Fridzén

Utgives av

Järvafältets Ornitologiska Klubb

Box 446

Sundbyberg 4

Postgiro 58 01 32

Tel. 28 19 44

Omslagsbild:

Strandskata

Foto: Ingmar Holmäsén

HÖSTDIKT

av Bo Nyberg

Slag, av ljudlösa ugglevingar

prassel av mus i nyfallet löv

Dödsskri

Natursymfoni

FARVÄL HÄSTA TRÄSK

av

Karl-Erik Fridzén

Det är höst i markerna när dessa rader nedtecknas. För Hästa träskes vidkommande kanske den allra sista och måhända är det helt utplånat när läsaren har detta häfte i sin hand.

Almanackan visar lördagen den 24 september 1966. Solen lyser från en blå himmel och luften är hög och kristallklar. Gula och röda buskar flammnar som bengaliska eldar i skogsbrynen, när jag kommer cyklande på den idylliska lilla vägen som leder till Hästa Gård på Järvafältet. Vid den första av de två Hästakullarna eller Liljekonvaljekullarna som de också brukar kallas, ställer jag ifrån mig cykeln mot en av de åldriga ekarna. Jag följer sedan en halvt igenvuxen gammal vägstump som plöteligt slutar spärrad av några stora stenblock. På andra sidan dessa korsar en helt nylagd väg, byggd för att forsla fram fyllning till Hästa träsk. Här mötte mig en tragisk syn, men som av många ses med stor tillfredsställelse. Man hade nämligen börjat med förarbetena till den nya motorvägen och höll också som bäst på med att fylla igen Hästa träsk med sprängsten från den nya Järvatunneln. Vid den vackra ekbevuxna

Liljekonvaljekullens nordöstra sluttning ned mot träsket hade en jättelik rasbrant av jord, blålera och sten vuxit upp och givit horisonten söder om träsket en helt ny profil, en profil som inte hör hemma här. Ute mot brantens yttersta rand ståtade en gul caterpillar liksom skådande ut över sitt verk. En arbetsvagn och en stor drivmedelstank hade också kommit på plats.

Jag går ut mot stupkanten till den starka gula kolossen och blickar med vemod i sinnet ut mot det som ännu finns kvar av Järvafältets pärla. Nu är det dödsdömt och svepningen av mull och sten täcker sakta men säkert en ny bit för varje dag, en slags levande begraving. Flertalet stora granar, aspar, alar och ekar har huggits ned och deras grenar och uppdragna stubbar ligger hopsläpade på en stor nyanlagd plan för att så småningom brännas. De täta snåren av al och aspaly, vide och häggbuskar som bildade gräns mot träsket, har också rensats bort. Där var förr näktergalens tillhåll. Jag står nu här och tänker på svunna vårar, då jag ofta stod på det lilla berget strax öster om första Liljekonvaljekullen, men som nu redan ligger begravt under jordmassorna. Härifrån kunde man under stilla vårkvällar höra näktergalens smattrande slag eka mot kullens tätbevuxna nordsida, under det enkelbeckasinerna drog fram över det dimhöljda träsket på sin gilgarefärd.

Man kunde ibland också få höra kattugglen skicka ut en lång dallrande räkka med olåtar, innan hon gav sig ut på jakt i träskmarkernas omgivning. Viporna kvedo ute på åkrarna när någon räv kom för nära deras bon. Rävornas hessa skri och rådjurens spöklika skällande hörde också till stämningarna härute om kvällarna.

Vissa år var träsket kraftigt översvämmat och då häckade både rörhöna, sothöna, kricka och gräsand här och vattenrallens grisskrik hördes då från den största av vassruggarna. I det grunda strandvattnet hade grodorna sina lekar och längre ut bland buskarna höll vattensorkarna till. Vid den gamla husgrunden in till näktergalens tillhåll bodde hermelinerna, men man såg inte så ofta till dessa små pigga rovdjur. Träsket var också barnkammare för både älg och rådjur och flera äro de gånger jag sett rävröda små älgkalvar stappla undan på vingliga ben efter sin moder därute bland videbuskarna. Grävlingen bodde inte heller så långt ifrån träsket.

Här runt träsket har jag vandrat under klars höstdagar, då de gula asplöven flammade och rönnerna stått glödande av bärklasar. Jag har gått på bruna prasslande lövmattor uppe bland ekarna och sett nötskrikorna samla ollon för vintern. Silvergrå ekorrar har smackande kilat uppför de skrovliga ekstammarna och nötväcker har lika skickligt klättrat huvudstupa åt mot-

satt håll. Jag har också sett träskets buskar klädda i silvergrå rimfrost under senhösten, då skaror av björktrastar kommit dragande för att söka nattkvarter i dess grenverk.

Under bleka vinterdagar har jag sett duvhöken på fasanjakt ute i träsket och ute vid " ensamma granen " på Hästa gårde har varfågeln troget suttit på vakt, då inte fjällvråken tagit hans plats. Gråsiskor och domherrar har i små flockar plundrat vinterståndarna på sina frön och små pigga blåmesar har setts knacka på rörrpiporna ute i träskets små vassruggar i hopp om att finna något ätbart. Kungsfåglar och trädkrypore samt ett flertal mesarter har dragit fram i små följen runt träsket och deras försynta pip och rasslanden från stammar och grenar här i hög grad bidragit till att liva upp den korta vinterdagen. Strax före solnedgången brukade skatorna komma singlar från alla väderstreck och slå till i de högsta sälgarna en stund, innan de sökte upp nattkvist i de lägre mera täta buskagen, när mörkret lagt sig. Det har ibland varit flera hundra fåglar som här sökt skydd för natten.

Förutom de nu nämnda, mer eller mindre vanliga fågelarterna, har en hel rad med rariteter också noterats från Hästa träsk och dess närmaste omgivning såsom härfågel, kungsfiskare, rödspov, vaktel, turturduva, havsörn, pilgrimsfalk, blåhök, jorduggla, nötkräka, dvärgbeckasin, gräshoppsångare, strömstare och flera till.

Men nu är det snart slut och det som en gång var Järvafältets pärla har förlorat sin skimmer. Alla vi naturälskare och ornitologer som vuxit upp kring Järvafältet, kommer i och med Hästa träsk's försvinnande mista ett av de allra bästa och vackraste naturområdena vi har i de södra delarna av Järvafältet och vi skall med djupaste saknad minnas Hästa träsk, som det en gång låg i sin glans dagar.

Aldrig mer skall näktergalen sjunga här i den dunkla försommarnatten och aldrig mer skall trollsk beckasinmusik brumma i rymden där ovanför. Änderna skall aldrig mer leka och plaska i klarvattenspeglarna eller på vinande vingar dra fram i halvmörkret över diken och stubbåkrar. Vipornas livliga danslekar över åkrarna har redan tystnat för alltid. Aldrig mer skall kärrdoftande dimmslöjor stiga från daggvätt älggräs, eller dansa långdans mellan sälg och videbuskar tills månen stigit upp bakom spretande ekgrenar vid Liljekonvaljekullarna.

Nej här skall så småningom en skog av lyftkranar dekorera horisonten, ty här skall byggas en ny modern stadsdel, en mera människovänlig miljö med asfalterade gator i stället för gungande träskmark som inte är till någon nytta. Här skall sedan en helt annan sorts nattliv florera med andra nattljud än de vi fordom kunnat lyssna till här ute. Månen skall inte mer

ensam kasta sitt trollaka sken över de sekelgamla ekarna på Liljekonvaljekullarna om de får stå kvar, utan elljuset skall göra framsteg hitut till människornas fromma i den nya stadsdelen. Men under alltsammans skall Hästa träsk vila i sin grav förborgat för alla dem som då här bygga och bo. Farväl Hästa träsk!

En starkare naturvård -ett rikare Sverige

Varför
naturvård?

Naturtillgångarna måste utnyttjas — men på ett vettigt sätt. Att exploatera dem för hårt, att slösa med dem, det är att rasera grundvalarna för vårt samhälle. Den moderna tekniken har gett oss fantastiska möjligheter, men samtidigt förstörs vårt lands natur snabbare än någonsin förr. Ett utarmat Sverige kan bli verklighet. Än kan vi vända utvecklingen: vi måste samarbeta med naturen!

behöver Dig!

behöver Ditt stöd mot naturförstörandet!
behöver Dig som medlem för att kunna bevara Din natur!

NYA FÅGELARTER PÅ JÄRVAFÄLTET 1966

en presentation

Skärpiplärka.

Långfredagen den 8.4 kom jag, liksom så många gånger tidigare, vandrande längs med Igelbäcken vid Kålkärret. Strax V. om bron flög 2 pip-lärkor upp. Jag reagerade omedelbart på deras lockläte, som förde tankarna till en skummande havstrand. Det var hårdare och mera distinkt än ängspiplärkornas som då också fanns i grannskapet. Piplärkorna landade snart och kunde studeras i kikaren på något 10-tal meter. De verkade mörkare och inte så fläckiga på ryggen som ängspiplärkorna och de mörka benen framträdde även. Att det var fråga om skärpiplärkor var ingen tvekan. En fågelart, som jag har erfarenhet av från många kustlokaler. Fåglarna sågs även den 9:e, då deras lockläte spelades in på band av Kjell Jonsson. Den 10:e besökte jag platsen tillsammans med Björn Keller och Karl-Erik Fridsén, vilken senare fotograferade en av fåglarna. Inlandsfynd av sträckande skärpiplärkor har tidigare endast rapporterats några gånger från Uppland och Närke. Det är säkert en mycket förbisedd art, varför det kan löna sig att hålla ögon och öron öppna.

Robert Franzén.

Strandskata.

I det militära livet bjuds det som bekant inte så ofta på överraskningar (i alla fall inte av det angenämare slaget). Under marsch den 1.6 hände mig ett undantag från den regeln. Över Säby gård kom två strandskator, under ivrigt lockande, flygande mot SV. Fältkännetecknen är alltför bekanta varför jag ej närmare skall beröra dessa. Vid denna tid på året häckar strandskatorna, varför man får förmoda att det rörde sig om icke könsmogna exemplar. Inlandsobservationer av denna art görs årligen. Över Hjälmaran går det exempelvis ett regelbundet sträck. I Uppland har inlandshäckning konstaterats en gång vid sjön Tännaren norr om Uppsala (Henrici 1947, S.A Mellquist 1948). Misstänkt häckning har förekommit i Mälaren 1966-67 (S.Österlöf muntligen).

Kjell Jonsson.

Kärrsångare, höksångare och kustpipare.

Under en tio-dagars period i september månad gjordes på Järvafältet observationer av inte mindre än 3 fågelarter som, såvitt vi vet, inte tidigare var anträffade där. Järvafältet har ju under senare år, framför allt vår och höst, varit synnerligen välbevakat, inte endast av medlem-

marna i JOK och därför var det trevligt för en mer regelbunden besökare att få vara med vid alla dessa 3 tillfällen.

Ringmärkningsverksamheten under sträcket i september är nu nästan helt flyttad från KÅL-kärret till Råstasjön, vilket medför kvantitativt ökade fångster och ett större utbyte av arter. Den 10 sept. var vi ganska många JOK:are som drev fåglar i vassarna och resultatet blev mycket gott. Summa 21 blåhakar fångades under morgontimmarna och åtminstone 1 rödstrupig pip-lärka noterades överflygande. I fångsten befann sig vid ett tillfälle samtidigt 2 stycken *Acrocephalus*-sångare och sådana granskar vi alltid mycket ingående. Säv- och rörsångare är ju lätta att skilja åt, men det finns ett par stycken i Sverige sällsynta medlemmar av släktet, som uppvisar mycket stor likhet med rörsångare. Jag syftar då på kärrsångaren, som ju är häckfågel i södra Sverige, och busksångaren som visserligen blott är anträffad i vårt land en handfull gånger, men som så nära som i sydvästra Finland inte är allför sällsynt. Några finska ornitologer, som bedriver ringmärkningsverksamhet i likhet med vår, fångade inte mindre än 14 busksångare under 4 dagar inom Hälsingfors stad. Arten kan sannolikt vara förbisedd i

Sverige. Nåväl, våra båda fåglar uppvisade en mycket svag nyansskillnad i ryggfärg, den ena lite brunare, den andra lite grönare och när vingformlerna kontrollerades visade sig den grönaktigare vara en kärrsångare. Båda var ung-fåglar och färgskillnaden i dräkten på hösten skall då närmast vara obefintlig och inte ens vingformeln skall alltid kunna användas till artbestämning. Vi har tidigare åtminstone en gång fått ett sådant exemplar, som först efter ingående granskning på Riksmuseet kunde släppas som rörsångare. I det här fallet finns vingarna fotograferade och fågeln var en otvetydig kärrsångare med vingformeln klart skild från rörsångarens.

Nio dagar senare, den 19 sept. var det åter dags för nätfångst. Tyvärr var ingen annan JOK-are med. Det var en vardagsmorgon och jag var bara ute ett kort slag i avsikt att visa upp en eller annan blåhake för Pelle Palm, fågelintresserad rävforskare vid Stockholms universitet. Vi satte bara upp några få nät, men vi gjorde det i rätt tid, medan det fortfarande var nästan mörkt. Den första fågeln vi fick var en blåhake och den andra en ung höksångare. Kul men kanske inte alldeles oväntat. Arten har ju expanderat en del under de sista åren och finns

nu som regelbunden häckfågel på flera platser i Södermanland. Det finns också fynd som antyder, att ungfågeln strövar lite på hösten, då arten några gånger har anträffats på inlandslokaler ganska långt ifrån närmaste kända häckplats.

En dag mellan dessa båda, närmare bestämt den 17 sept., var jag med familjen uppe vid F8 och drack eftermiddagskaffet ute i den sköna höstsolen. Från kullarna vid Hägerstalund gick jag en liten promenad förbi landningsbanan och ut mot Norrviksvägen. Både tornfalk och sparvhök oroadе de rastande fåglarna. Vipor och duvor svirrade runt en del. I kikaren granskade jag de rastande fåglarna och upptäckte då, att det tillsammans med två brushanar gick en kustpipare. Att det dessutom var en gammal fågel, vilket med hänsyn till årstiden är en smula anmärkningsvärt, gjorde inte synen mindre njutbar. Åter hemma ringde jag till Kjell Jonsson i tanke att ge andra intresserade möjlighet att gå ut och titta på den celebra gästen. Jag tycker det var ett fint bevis på JOK-arnas uppmärksamhet när han berättade, att han tidigare hade fått två av varandra oberoende uppringningar om kustpipare.

Anders Bjärvall.

ANMÄRKNINGSVÄRDA OBSERVATIONER

på Järvafältet 1966

ANSER SP

2 flockar rapporterade.

1.5. Ca. 10 ex. flög över Sofielund mot norr.

24.9. En flock flög över Ärvinge (KJ).

SÅNGSVAN

23.10. 6 ex. kom och landade i Säbysjön under

JOK:s exkursion på Järvafältet.

KUNGSÖRN

12.11. En gammal fågel sågs över F8 (SR).

ORMVRÅK

Ett ex. sågs vid F8 i början av jan. (ÖH, RC).

FJÄLLVRÅK

Flera fynd föreligger från hösten, från

26.8 (SR) till 11.12 (KJ, RC).

BRUN KÄRRHÖK

Ett par uppehöll sig vid Säbysjön. De sågs under bobyggnadsbestyr, varför häckning kan misstänkas.

BLÅ KÄRRHÖK

Sedd några gånger från slutet av sept. till slutet av okt. (KEF, JOK-exkursion). Endast en gammal o' rapporterades.

LÄRKFAALK

30.5. Ett ex.vid Råcksta (RF).

STENFAALK

7.4. Ett ex.sågs vid "Sparvuggleberget" öster om Säbysjön (ÖH,RC).

TORNFALK

1.12. Sedd vid Ulriksdal(AB).

VAKTEL

Ett ex.spelade på natten till den 30.5. SO. Säbysjön (RF,BOW). Den hördes även på aftonen den 30.5.(RJ,RC,SR).

TRANA

Två rapporter från våren föreligger.

3.4. 4 ex.flög över Ärvinge (RF,KJ).

1.5. 9 ex.flög över Hästa träsk mot N (KJ).

STRANDSKATA

1.6. 2 ex.flög över vid Säby gård (KJ).

Ny art för Järvafältet.Se sep.artikel.

STÖRRE STRANDPIPARE

Hördes den 19.8. vid Säbysjön (JOH).

MINDRE STRANDPIPARE

1.5. 2 ex.rastade vid Ärvinge (ÖH,RC).

Häckade troligen vid Råstasjön.

KUSTPIPARE

16-18.9 sågs 1-3 ex.på F8 (AB,JOH,KJ,RJ,SR).

1-2.10 sågs ytterligare 1 ex.(JOH,SR).

Ny art för Järvafältet.Se sep.artikel.

LJUNGPIPARE

8.4. Ett ex.flög över Hästa (RF).

24.4.Hördes överflygande vid Väsby på aftonen. (KJ). Observerad på F8 under tiden 20.8 -

22.10. Största antalet 31 ex.(JOH).

DUEBELBECKASIN

Den 7.5 sågs ett ex.i Hästa träsk (SR).

SKOGSSNÄPPA

Häckning konstaterad N. Hägerstalund (SR).

SVARTSNÄPPA

Den 13.8 hördes arten på nattsträck över Hästa gårde (SR).

GLUTTSNÄPPA

Den 13.8 hördes arten på nattsträck över Hästa gårde (SR).

KÄRRSNÄPPA

28.9.Ett ex.vid "lagunen", Råstasjön (RC).

BRUSHANE

På F8 har arten setts under tiden 20.8-1.10 med största antal 16 ex.(SR).

SKOGSDUVA

Den 6.11 sågs två sena fåglar vid Hästa träsk (KJ).

KATTUGGLA

Tre kända häckningar. Kymlinge, Eggeby och Hägerstalund.

början (RF,ÖH,RC).

VINTERHÄMPLING

8.1. 5 ex.sågs tillsammans med vanliga hämp-
lingar vid F8 (RF,ÖH,RC) och den 6.11 sågs
3 ex. vid " 30m-vägen" (JOH,RJ,SR).

BOFINK

Den 3.1 ett ex. på F8 (ÖH,RC).

BERGFINK

Den 1.1 en ♂ på F8 (RF). Den 24.4 sågs på
samma plats omkring 1000 bergfinkar i säll-
skap med 3-4 gånger så många bofinkar (RF).

ORTOLANSPARV

Den 7.5 och 8.5 ett ex. vid Kista allé resp.
Granholmen (KEF). Under tiden 3.9-17.9 en-
staka observationer vid F8 (RF,JOH,KJ,SR).

LAPPSPARV

Den 8.4 sågs 2 ex. S.Säbysjön (AB,RF).
Från 12.9 - 3.10 enstaka observationer
vid F8 (JOH,RJ,SR).

SNÖSPARV

Enstaka observationer under vinterhalvåret
(KEF,JOH,RC).

AB	Anders Bjärvall
OE	Olov Ellgardt
RF	Robert Franzén
KEF	Karl-Erik Fridzén
JOH	Jan-Olov Hedin
ÖH	Örjan Holm
RJ	Roland Jarvad
KJ	Kjell Jonsson
RC	Ronny Carlsson
SL	Sven Löw
SR	Staffan Rodebrand

KLUBBNYTT

MÖTEN
HÖSTEN
1966

Tisdagen den 13 sept.

Karl-Erik Fridzén visade bilder och berättade om Muddus och Sjaunja.

Tisdagen den 4 okt.

Karl-Erik Fridzén visade vårbilder.

Tisdagen den 1 nov.

Lennart Lundholm visade bilder och berättade om Sydamerika.

Söndagen den 11 dec.

Jan Lindblad visade ett par av sina filmer från Trinidad.
Därefter bjöds på en lättare tesupé.

EXKURSIONER
HÖSTEN
1966

Söndagen den 25 sept. Hartsö-Enskär.

Deltagare: Hans Abramsson, Ingemar Edmundh, Tommy Eriksson, Robert Franzén, Karl-Erik Fridzén, Jan-Olov Hedin, Örjan Holm, Ingemar Holmåsen, Roland Jarvad, Bengt Johansson, Kjell Jonsson, Björn Keller, Göran Lettstrand, Alf Nilsson, Rolf Norén, Bo Nyberg, Staffan Rodebrand.

Väder: Det bästa tänkbara. Klart, nästan vindstilla och under dagen täml. varmt.
Observationer: Under den timplånga resan från Studsviks brygga sågs 2 ad. havsörn. Ute på ön var aktiviteten bland fåglarna mycket dålig. Fåglar som kan nämnas var: 2 flockar Anser gäss, ormråk, sparvhök, havsörn, blå kärnhök, lärkfalk, kustpipare och gårdsmyg.

Söndagen den 23 okt. Järvafältet.

Deltagare: Robert Franzén, Svante Gustavsson, Örjan Holm, Jan-Olov Hedin, Roland Jarvad, Kjell Jonsson, Björn Keller, Staffan Rodebrand.

Väder: Mulet och under förmiddagen regn. Svalt.

Observationer: Vid P8 sågs en blå kärnhök ♀ samt en flock grå- och grönsiskor. I södra Säbysjön låg en bläsand. När vi stog på sten-tippen vid Räcksta hördes sångsvan. 6 ex.kom norrifrån. De sänkte sig ner över sjön flitigt "trumpetande" och flög tveksamt runt några varv innan de slutligen fälldes. En ståtlig syn, som tyvärr inte

inträffar på Järva allt för ofta. Där-
efter fortsatte vi upp till Översjön där
en järpe stöttes. På hemvägen noterades
vid Granby ännu en duvhök samt en fjäll-
vråk.

Söndagen den 30 okt. Hartsö-Enskär.

Deltagarantal: 10 st.

Väder: Även vid denna skärgårdsexkursion
var det mycket bra. Klart, vindstilla
och kyligt i luften.

Observationer: Aktiviteten bland de kvar-
varande fåglarna var mycket god. 3 skarv-
ar sågs sittande på ett skär, en juv.
kungsörn kom in över havet från öster på
mycket nära håll, liksom en duvhök, 2 ad.
havsörnar sågs vid flera tillfällen över
Hartsö, en sen myrspov rastade på den
norra delen av ön, trädlärka, nötkråka,
20 sidensvansar och 3 snösparvar sträckte
mot söder.

Söndagen den 20 nov. Grystaviken, Veck-
holms skjutfält och Arnö.

Deltagarantal: 10 st.

Väder: Sämsta tänkbara. På morgonen snö
som under dagen övergick i regn. Måttlig
SV vind.

Observationer: Vid Grystaviken skrämde
en duvhök upp från sitt byte, en fasan-
tupp. På samma lokal sökte vi skydd i en
talldunge för att lätta på matsäckarna.
En juv. kungsörn kom jagande över fälten
och strök förbi oss på bara något 100-
tal meter. Arnö i Mälaren var sedan på
tur. En stor flock fiskande storskrakar,
2 ad. havsörnar på närhåll och 2 duvhökar
samt en sparvhök blev utbytet därifrån.

EXKURSIONER
VINTERN
1966-1967

Måndagen 2- söndagen 8 jan. Öland.

Deltagare: Tommy Eriksson, Bernt Farneby,
Robert Franzén, Jan-Olov Hedin. Örjan Holm,
Ronny Carlsson, Staffan Rodebrand.
Föreläggning: Ottenby fågelstation.

Måndag 2.1.

Väder: Mulet med någon enstaka snöby.

Hela dagen tillbringades i bil från ett

snöigt Stockholm till ett vårligt Ottenby på Ölands södra udde.

Observationer: En silltrut i Kalmars hamn och 2 salskrakar ♂♂ i Färjestadens hamn.

Tisdag 3.1.

Väder: Mulet och tidvis lätt snöfall, så att ett "pudertäcke" lade sig på backen, någon - °.

Dagen tillbringades helt på den södra udden.

Observationer: Vid udden: ca 15 sångsvanar, storskrak, småskrak, bergand, vigg, knipa, ca 300 oljeskadade alfåglar, tobisgrissla, stenfalk ♀, roskarl, rödbena, sånglärka, rödhake, stare, ca 75 snösparvar i spridda flockar. Under en vandring till Ottenbylund: ca 8 ormvråkar, 3 fjällvråkar, 1 glada, rapphöns i småflockar, storspov, gårdsmyg, ängspioplärka, sävsparv. Under en kort biltur till Näsby och Grönhögen: 2 blåhökar ♂♂, tornfalk, 3 turkduvor, stare, 4 steglitsar, 3 vinterhämlingar, råka samt en överflygande lom.

I det följande kommer bara de mest anmärkningsvärda eller tidigare ej observerade arterna att omnämnas.

Onsdag 4.1.

Väder: Måttlig NV vind och klart.

Observationer: Vid udden: 2 ad. havsörn, skärnäppa, ca 20 berglärkor.

Vid Kungsgården: en juv. kungsörn, järnsparv, bofink, sidenssvans. Under en biltur till Alby och S. Bårby: en juv. kungsörn vid Segerstad, ett 20-tal vråkar, lika fördelat mellan arterna orm- och fjällvråk.

Torsdag 5.1.

Väder: Halvklart till mulet och på eftermiddagen någon snöby. På den norra delen av ön snöade det kraftigt, men vid udden var det fortfarande i det närmaste barmark.

Observationer: Vid udden: storskrak, 3 ad. havsörn. Under en biltur till N. Möckleby- Färjestaden: 2 juv. kungsörn, en juv. och en ad. havsörn vid Segerstad, varfågel, 3 jordugglor vid Mellbyör, en trana och 2 ringduvor på

stubbåkrarna norr om Näsby, ca 100 råkor vid Ventlinge.

Fredag 6.1.

Väder: Mulet och någon snöby, isande N vind, 15m/ sek, temp. - 6 °.

Observationer: Vid udden 2 ad.havsörn. Under en biltur till Ölands norra udde: en juv. kungsörn vid Segerstad, duvhök vid Kapelludden, 5 skogsduvor vid Näsby. Lördag 7.1.

Väder: Måttlig avtagande N vind. Halvklart till klart, temp -7 °. Isbildning i vikarna och ett drivisbälte låg utanför Västrevet.

Observationer: Vid udden: en hornuggla, en stenfalk slog en ängsfiplärka, missade, en sparvhök slog en koltrast, lyckades, en kungsörn över Lunden, en juv. havsörn och en svart kråka vid Sandvik. På stubbåkrarna norr om Näsby: en trana, 15 sånglärkor, 50 berglärkor, en råka, 5 bofinkar 25 bergfinkar, 50 grönfinkar och ca. 500 gulsparrar.

Söndag 8.1.

Väder: Klart och vindstilla. Dimma på morgonen, temp. - 10 °.

Observationer: Vid udden stor aktivitet på småfågel. Bl.a. sträckte sånglärka, berglärka, järnsparv, 60 vinterhämpingar och några vanliga hämpingar, bofink och bergfink.

Vid middagstid avreste en mycket nöjd skara fågelskådare, efter en vintervecka som hade införlivat alla högt ställda förväntningar.

På hemresan sågs i Kalmarsund en jätteflock med vigg 3-4000 och vid Emån en strömstare.

Söndagen den 19 feb. Grystaviken och Arnö.

Deltagare: Hans Abramsson, Ingemar Edmundh, Tommy Eriksson, Robert Franzén, Karl-Erik Fridzén, Örjan Holm, Roland Jarvad, Kjell Jonsson, Ronny Carlsson, Tommy Lindell, Mart Marend, Rolf Norén, Bo Nyberg, Staffan Rodebrand, Björn Wester, Bengt-Olov Wikström.

Väder: Mulet någon - °.

Observationer: En hornuggla sågs vid Grystaviken och på Arnö sågs, som vanligt en ad. havsörn.

MÖTEN
VÅREN
1967

Tisdagen den 31 jan.

Årsmöte. Ingmar Holmåsén visade bilder under mottot "År 1966 i naturen".

Tisdagen den 7 mars.

Bo Nyberg visade bilder till titeln "Från New York till Everglades".

Tisdagen den 4 april.

Bernt Farneby visade bilder från vinter-
ekskursionen till Öland. Karl-Erik Fridzén
visade bilder från Fårö på Gotland.

Tisdagen den 9 maj.

Fågel-Anders visade bilder och berättade
"Natur i USA".

EXKURSIONER
VÅREN
1967

Långfredagen 24 mars. Bjärka-Säby och
Tåkern.

Deltagare: Hans Abramsson, Lars Andersson,
Robert Franzén, Jan-Olov Hedin, Örjan
Holm, Roland Jarvad, Kjell Jonsson, Hans
Jörnvall, Björn Keller, Göran Lindell,
Alf Nilsson, Bo Nyberg, Staffan Rodebrand.
Väderleken denna dag blev ganska dra-
matisk. När vi efter midnatt avreste från

Stockholm var det stjärnklart och någon
- °.

Nere vid Kolmården började ett ymnigt
snöfall, vilket gjorde att sikten i det
närmaste blev obefintlig och vägarna
ishala. Snöfallet upphörde emellertid
och väl framme vid Bjärka-Säby spred
solen sina första strålar över ett centi-
metertjockt snötäcke. Det blåste en hård
V-vind och temp. kröp bara ett par ° över
noll.

Observationer: I ekbackarna kring Stångån
kunde vi snart höra mellanspettens roy-
fågellika jamande och totalt sågs 4 ex.
Vid Ån observerades en strömstare.
Aktiviteten bland fåglarna var mycket
dålig i den kyliga morgonen och efter
några timmar åkte vi söderut ett par mil
till ett berg vid Rimforså, där en kerp
skymtades. Tåkern stod sedan i tur för ett
besök. 6-700 sädgäss i spridda flockar
imponerade mycket på deltagarna. Bland
andra vårfåglar kan nämnas 3 ljungpipare
därav endast en i sommardräkt, 3 torn-
falkar, 1 fjällvråk, 5 sångevanar,
7 kanadagäss och ett par krickor. På
hemvägen passerade vi Roxen, där en

mycket vacker fjällvråk och ett par stjärtänder sågs.

Den friska blåsten avtog mot aftonen, vilket bidrog till att vi besökte en berguvlokal. En uvhanes dova rop fick bli avslutningen på en snöig, blåsig och kylig vårdag.

Söndagen den 9 april. Sörmland.

Deltagare: Tommy Eriksson, Robert Franzén, Örjan Holm, Roland Jarvad, Kjell Jonsson, Göran Lindell, Tommy Löfgren, Alf Nilsson, Staffan Rodebrand.

Väder: När vi åkte från Stockholm strax efter midnatt började det duggregna, vilket fortsatte hela dagen.

Observationer: På morgonen hördes vid Fjällveden 2 sparvugglor, vidare noterades duvhök, orre och gärdsmyg. Senare på morgonen gjordes ett besök hos "Gnesta-Kalle" den spelgalna tjädern. Vid Broby sågs en strömstare och vid Hallbosjön en flygande rördrom.

Lör-söndagen den 22-23 april. Sala södra kronopark.

Deltagare: Tommy Eriksson, Bernt Farneby

Skisser från
Exkursionen till Sala södra

Sundkvist

Robert Franzén, Karl-Erik Fridsén, Sven Hagman, Jan-Olov Hedin, Örjan Holm, Roland Jarvad, Wolf Jennings, Kjell Jonsson, Tommy Löfgren, Sven Löw, Mart Marend, Bo Nyberg, Staffan Rodebrand, Hans Ryttman.

Väder: På lördagsmorgonen hade det snöat i Stockholmstrakten men vid middagstid, då exkursionen tog sin början, klarnade det upp. Det klara vädret höll i sig vilket bidrog till att natten blev kylig med flera - °.

Vi anlände till Ökestavallen vid 17-tiden.

Observationer: På kvällen gjordes en vandring i olika grupper till Altsjön. Nästan samtliga fick se en skymt av den vitryggiga hackspetten. En dvärgbeckasin spelade över en myr när det blivit ner-mörkt. Vid 22-tiden ropade en slaguggla och en pärluggla hördes på mycket långt håll.

Natten tillbringades huttrande i Ökestavallen.

På morgonen sågs den vitryggiga vid flera tillfällen och även tretåig-, större- och mindre hackspett. Flera tranplogar drog mot norr, likaså gåsflockar. Vid trakterna

kring Tisjön sågs blå kärrhök och korp samt en överflygande pilgrimsfalk. En slaguggla stöttes i en myrkant.

Lördag 29 april- söndag 7 maj. Öland.

Deltagare: Hans Andersson, Tommy Eriksson, Bernt Farneby, Robert Franzén, Karl-Erik Fridsén, Roland Jarvad, Henrik Johansson, Göran Lindell, Jan-Olov Hedin, Örjan Holm, Mart Marend, Staffan Rodebrand. Förläggning: Ottenby fågelstation och vandrarhemmet i Ås.

Fredag 28.4.

Sent på kvällen åkte vi från Stockholm.

Lördag 29.4.

Väder: Klart och måttlig SV vind, dagstemp. 12 °.

Observationer: Ett uppehåll gjordes vid Beijershamn en mil söder om Färjestaden. Där sågs en myrspov och 3 stenknäokar.

Nere vid fågelstationen sågs 23 vit-kindade gäss samt årets första ladu- och hussvala.

Söndag 30.4.

Väder: På morgonen klart men fram på dagen mulnande och på kvällen regn. Frisk SV vind och temp. 10 °.

Observationer: En ringtrast vid udden och flera uppe i enbuskmarkerna, där även en glada sågs. Ett 80-tal skärfläckor på Schäferlängarna och även gårdagens 23 vitkindade gäss. Från en biltur upp på ön kan nämnas: 3 smådoppingar vid Triberga 2 misstänkta rödfalkar vid Eklunda. Om det verkligen var fråga om denna art konstaterades dock aldrig. Vid Eklunda sågs för övrigt blå kärrhök och ängshök. Över Ottenbylund sågs en havsörn.

Måndag 1.5.

Väder: Klart till mulet och frisk SV vind.

Observationer: På morgonen fångades vid fågelstationen en hornuggla. Vid Petgårde träsk observerades 2 ängshökar och 5 svarttärnor.

Tisdag 2.5.

Väder: Mulet och under morgonen duggregn. Svag SO vind och 4 °.

Observationer: 2 gulhämplingar sågs i fyrträdgården på morgonen, vilka senare fångades och ringmärktes. Vid udden sågs enstaka flockar med sjöorre, alfågel och ejder samt ett par tordmular och några tobisgrisslor.

Onsdag 3.5.

Väder: Mulet och frisk SV vind.

Observationer: På morgonen sökte en härfågel skydd för blåsten på terrassen utanför fågelstationen, vilken kunde studeras genom stationsfönstret på endast någon meters håll. I övrigt sågs en flock på ca. 70 vitkindade gäss sträcka mot norr samt 2 lärkfalkar och en fjällvråk.

Torsdag 4.5.

Väder: Mulet och frisk NV vind.

Observationer: 9 prutgäss rastade vid udden och några lappsparvar sträckte mot norr.

Fredag 5.5.

Väder: På morgonen klart senare mulnande frisk NV vind och endast någon ° över noll.

Observationer: Flera ortolansparvar i fyrträdgården av vilka flera ringmärktes. Lördag 6.5.

Väder: mulet och under morgonen regn. Dimma fram på dagen. Dagstemp +5 °.

Observationer: En sidensvans sträckte mot norr.

Söndag 7.5.

Väder: Under natten passerade en varm-

front södra Sverige. Dimma på morgonen, vindstilla och täml. varmt.

Observationer: I fyrträdgården kryllade det av fågel på morgonen, mest lövsångare men även andra sångare och första maj arter. Totalt ringmärktes nästan 400 fåglar, därav ett 40-tal göktytor. Vid 11-tiden avreste vi från Ottenby. Under hemresan gjordes en avstickare till Bjärka-Säby där mellan-spett observerades mycket bra.

Måndag 22 - fredag 26 maj. Gotska Sandön.

Deltagare: Robert Franzén. Bengt och Björn Grandin, Kjell Johansson, Nicklas Johansson, Knut Källström, Staffan Rodebrand.

Förläggning: En av de nybyggda mycket kyliga stugor, som är byggda för turisterna.

Söndag 21.5.

Kl. 21 avreste vi från Nynäshamn 1.1/2 dygn försenade på grund av den hårda vinden.

Måndag 22.5.

Väder: Klart och svag SV vind, täml. varmt.

Vi anlände till Sandön Kl. 5 på morgonen. Observationer: Under båtfärden sågs: 3 Anser gäss och en flock Branta samt enstaka lommar, sjöorrar och en tordmule. På Sandön sågs: en dvärgmåsa vid "hamnen", liten flugsnappare och 4 stenknäckar vid Kapellet, småspov och mosnäppa vid Bredsandsudd. På den västra stranden hittades en död sillgrissla. Ett 40-tal fåglar ringmärktes vid Kapellet. Det var framför allt korsnäbb av både den större och mindre arten.

Tisdag 23.5.

Väder: Klart men mot kvällen mulnande.

Observationer: En flock rosenfinkar och en svart rödstjärt \varnothing i fyrträdgården, ca. 50 prutgäss sträckte mot NO vid Bredsandsudd där även en fältpiplärka och en turkduva sågs. Lärkfalkar jagade småfågel med gott resultat över vattnet och vid Hamnudden på öns södra del sjöng en gransångare.

Onsdag 24.5.

Väder: Mulet och tidvis regn. Måttlig NO vind och svalt.

Observationer: 12 rosenfinkar i flock sträckte ut vid Bredsandsudd på morgonen.

En kornsparv och flera ortolansparvar noterades även på samma lokal. Vid Arnagrop på öns östra del sågs en turturduva och vid Säludden rastade en prutgås och i vattnet strax norr därom sågs en säl. På kvällen hördes nattskärre vid Kapellet.

Torsdag 25.5.

Väder: På morgonen mulet och regn, men vid middagstid uppklarnande. Svag SO vind och täml. varmt.

Observationer: Höksångare och blåhake sågs vid Kapellet. Grå flugsnappare och många Sylvior var vanliga överallt på ön. En sen ringtrast sågs vid Hamnudden. Liten flugsnappare sjöng vid Tärnudden, där även en smålom låg på vattnet. Vid Arnagrop sågs fältpiplärka.

Fredag 26.5.

Väder: Klart och dimmoln samt vindstilla. Observationer: Några rosenfinkar sträckte på morgonen vid Bredsandsudd och vid Kapellet sjöng en liten flugsnappare. Vid 13-tiden avreste vi mot Nynäshamn dit vi anlände kl.21.

Lördagen 27 maj - söndagen 11 juni.
Fjällen (Nojaure, Lu. Lpm.)

Deltagare: Einar Andersson, Leif Eriksson, Bernt Farneby, Lars Franzén, Robert Franzén, Sven Hagman, Roland Jarvad, Göran Lettstrand, Göran Lindell, Staffan Rodebrand, Helge Röttorp, Per-Axel Åkerlund.

Lördag 27.5.

Avresa från Stockholm med Nordpilen kl.17.

Söndag 28.5.

Vi anlände till Fjällåsen kl.15 efter att dessförinnan ha inmundigat lunch i Gällivare.

Under tågresan mellan Gällivare och Fjällåsen gjordes några lovande observationer. 4 jordugglor och en hökuggla.

Från Fjällåsen flög vi med helikopter i fem vändor de sista 3 milen mot väster. Strax före kl. 20 lyfte helikoptern från Nojaure efter den sista landningen och all kontakt med civilisationen var bruten. Från helikopterfärden gjordes följande observationer: 2 gäss sp. 2 tranor och en silltrut. Vädret var bästa tänkbara. Klart, lugnt och 12 °. Snön blev vårt första problem att ta itu med. Ett samman-

hängande snötäcke låg på marken. Endast sydsluttningarna och de mest exponerade delarna av myren var bar. På Nojaure låg isen och på tjärnarna väster därom likaså, med undantag från några vakar vid jokkmynningarna. Med hjälp av en fältspade och en snöskyffel, vilken senare vi lånat från helikoptern, började vi gräva undan snön för att få plats med våra militärtält, två helt nya 12-mans s.k. jägartält, vilka skulle utgöra vårt basläger.

Trots att ett fullt vinterlandskap rådde, tycktes nästan alla fåglar vara anlända. Följande observationer gjordes från vår blivande lägerplats: kricka, stjärtand, havsörn ad, blå kärrhök \varnothing , stenfalk, dalripa, ljunpipare, fjällpipare, enkelbeckasin, svartnäppa, brushane, silltrut, fiskmå, gök, jorduggla, kråka, björktrast, taltrast, rödvingetrast, stenskvätta, rödstjärt, blåhake, lövsångare, ängspiplärka, gulärta, gråsiska, bergfink, sävsparv samt 3 älgar och lämmel. De sistnämnda förekom talrikt. Ibland kunde man se 4-5 samtidigt, springande på snön.

Kl. 23 stog tälten på plats på den norra sluttningen av berget Tjålek med utsikt över myrarna V Nojaure. På natten pulsade några deltagare upp på Tjålek för att njuta av midnattssolen och den omedelbara närheten till vildmarken. De rapporterade en hermelin i sommardräkt. Måndag 29.5.

Väder: Klart och lugnt, dagstemp. 18 °. Snödjupet gjorde att vi fick hålla igen på exkursionernas längd. Alla deltagare gav sig ut i flera grupper i lägre närmaste omgivningar. Från dessa vandringar kan göras följande uppräkningslista: gräsand, kricka, bläsand, stjärtand, vigg, knipa, sångevan, fjällvråk, havsörn, blå kärrhök, jaktfalk, stenfalk, tornfalk, dalripa, fjällripa, tjäder, ljunpipare, fjällpipare, enkelbeckasin, småspov, grönbena, svartnäppa, mosnäppa, kärrsnäppa, myrnäppa, brushane, smalnäbbad simsnäppa, fjällabb, fiskmå, gök, jorduggla, mindre hackspett, berglärka, ladusvala, korp, kråka, björktrast, taltrast, rödvingetrast, ringtrast, stenskvätta, rödstjärt, blåhake, lövsångare, järnsparv, ängspiplärka, trädpiplärka,

sädesärta, gulärta, gråsiaka, bofink, bergfink, sävsparv, lappsparv samt 2 älgar, 3 skogsharar och lämlar.

I det följande kommer bara det mest anmärkningsvärda eller tidigare ej observerade arter att omnämnas för att undvika allt för långa uppräknningar.

Tisdag 30.5.

Väder: Klart, lugnt och varmt. Kraftig snösmältning.

Denna dag gjordes flera exkursioner i grannskapet och en ut på Nojaures is. Istjockleken var drygt 50 cm.

Observationer: En storlom flög mot V. Småskrak fiskade i en vak vid en jokkmynning, flera rödstrupiga piplärkor på myren och 2 tallbitar vid lägret.

Kl. 20 beslöts enhälligt att lägerplatsen skulle flyttas, eftersom "gungflyet" i tälten blev svårare för varje timme och alla dräneringsförsök var förgäves. Allt revs, packades ihop, bars, slets och pinades 1500 m mot öster till en torr moränkulle, där tidigare ett lappläger hade legat. Denna förflyttning genomfördes utan anmärkning och 3 timmar senare stog lägret på plats igen.

Onsdag 31.5.

Väder: Klart och måttlig N vind, varmt. Exkursioner i omgivningarna.

Observationer: Vår nya lägerplats var en spelplats för brushanar och ibland spelade ett 15-tal samtidigt. Av svart-snäppa hittades ett bo alldeles vid trädgränsen på Tjålek, dvärgbeckasin spelade, silvertärna sträckte förbi liksom några ungtrotar och en göktyta hördes.

Torsdag 1.6.

Väder: Klart, lugnt och varmt. Snön hade smält undan så pass att längre exkursioner började vara möjliga.

Observationer: Bland nyanlända arter var alfågel, svärta och drillsnäppa. Gluttsnäppa fanns inte vid Nojaure, men sågs någon km. söder därom. På kvällen startade Bernt, Lasse och Robban, en vandring till Satisjaure och Kuorpare och Göran Lindell och Helge till Ritelepakte.

Fredag 2.6.

Väder: Som vanligt soligt och varmt.

Kl 8, 16 ° och måttlig S vind.

Observationer från lägret: Sjöorre och

den första grå flugsnapparen. På kvällen kom vandrarna från Ritele tillbaka med följande rapport. I barrskogen hittades bo av tornfalk och pärluggla i samma tall. Tornfalken häckade i "skorstenen" och pärlugglan i ett hål i stammen. Bo av hökuggla hittades även. Spillkråka, lavskrika, lappmes, talltita, dubbeltrast, buskskvätta, rödhake, gransångare, kungsfågel, grå flugsnappare, svartvit flugsnappare noterades. I Ritelejaure skrek smålom och en ad. havsörn vaktade på lekande gäddor i strandkanten. I Ritelepakte häckade hussvala och kungsörn och fjällvråk sågs. Även en pilgrimsfalk sågs denna dag. Vandrarna från Satisjaure och Kuorpavare rapporterade: Strax norr om den nu reglerade Satisjaures östra del stöttes en björn. Den låg förmodligen och trynade i en svalkande vattensamling, under de heta eftermiddagstimmarna. Avståndet mellan björnen och observatörerna var inte längre än 20 m. Björnen satt någon sekund och stirrade på de ovälkomna gästerna innan den satte iväg genom skogen. Inspirerade av dessa rapporter vandrade

på kvällen Leif, Sven, Roland, Göran Lettstrand och Staffan iväg mot Ritele på jakt efter ugglor m.m.

Lördag. 3.6.

Väder: Mot eftermiddagen mulnande. Frisk NV vind.

På morgonen vandrade även Eje och Per-Axel iväg till Ritele för att tillbringa en knapp vecka i barrskogen.

Jägmästare Stig Lundberg och tillsyningsman Lennart Arvidsson kom med helikopter vid 12-tiden för att besöka oss någon dag.

De som hade gått till Ritele kvällen innan återkom under dagen, med i stort sett samma rapporter som Göran och Helge. Vid lägret observerades större strandpipare.

Söndag 4.6.

Väder: Mulet och på morgonen duggregn, täml. svalt.

En vandring gjordes upp på platån norr om Nopakte, vilken gav många ståtliga rovfågelsyner. 3 ad. kungsörn, fjällvråk, 2 (ad.+juv.) havsörnar, blå kärrhök, jaktfalk, stenfalk, tornfalk noterades.

Måndag 5.6.

Väder: Mulet men mot eftermiddagen uppkylarande. Svag SO vind och täml. svalt. Idealiskt marschväder.

Exkursionsdeltagarna delades upp i flera grupper.

Stig Lundberg och Lennart Arvidsson gav sig iväg genom Sjaunja, delvis med hjälp av gummibåt, till Harrå.

Leif, Lasse, Sven, Roland och Göran Lettstrand gick till den av Sten Brandberg prisade sjön Kossajaure någon mil längre öster ut.

Göran Lindell och Staffan hade Kuosatsape som mål.

Bernt, Robban, och Helge gick mot V norr om Satisjaure.

Exkursionen till Kossajaure.
5-6.6.

6 (enl. Sven) mils oavbruten vandring i 22 timmar gav följande observationer. En flock korsnåbbar vid Harryvarats, en fiskgjuse i Nojaure, vilken lyckades fånga en abborre och en död dvärgvessla med unge vid Toulpak. I övrigt ingenting anmärkningsvärt.

Exkursionen mot Kousatsape. 5-7.6.

Kuosatsape nåddes aldrig på grund av vattenhinder. Deltagarna i denna "amfibietur" fick ge upp vid Täresäive. Observationer: Smålom sågs "spela" på närhåll. Sångsvanar, kungsörn sågs och flera bofynd av hökuggla gjordes. En björn, vilken stog på bakbenen och iakttog de två exkuranterna på 30 m håll, i vide-buskarna öster om Tjakkel, var säkert det mest nervpirrande. Björnen sprang och de andra också, men åt var sitt håll.

Exkursionen till området norr om Satisjaure. 5-9.6.

Under denna exkursion passerade ett regnområde vilket gjorde att det under ett dygn regnade och på högre höjd snöade. Observationer: Ett par kungsörnböna och 6 havsörnböna kontrollerades. Ett av kungsörnböna innehöll en unge och ett rötägg, i övrigt var det tomt i samtliga böna.

Exkursionens höjdpunkt inträffade på morgonen den 8:e.

Vi satt i en sydbrant och tittade ut över myr- och sjöområdet nedanför oss. En björn upptäcktes på en myr. Denna iakt-

togs drygt en timme. Någon timme senare träffade vi på två färska vargspår i nysnön, som hade fallit under natten. Medan vi spårade dessa mötte vi ytterligare en björn. Denna gång mitt uppe på kalvfjället. Vargarna lyckades vi aldrig få syn på, men 2 björnar fick vara en god tröst på denna 10 mila-marsch.

Exkursionen till Ritele 3-8.6.

Eje och Per-Axel.

Intressanta observationer.

Flera örnar av bägge arterna sågs. Tjäder mycket talrik och flera bofynd, 2 ringduvor och en korsnäbb.

Lördag 10.6.

Väder. Klart och lugnt. Isen på Nojaure hade börjat gå upp. Kl. 4 kom helikoptern för att hämta den första omgången. Med sig hade den två andra JOK:are Kjell Johansson och Tommy Löfgren vilka skulle fortsätta att bevaka detta mycket intressanta område ytterligare en vecka. Kl. 7.15 landade helikoptern för sista gången i Fjällåsen och ett dygn senare var alla välbehållna i Stockholm.

Några hade blivit medlemmar i "björnklubben" och några av de övriga var mycket, mycket

utvilade. Totalt sågs ganska precis 100 fågelarter och däggdjur av 10 arter.

NATTLIVET PÅ JÄRVAFÄLTET 1967

I likhet med de två föregående åren gjordes en så kallade nattinventering av fågellivet på Järvafältet. Natten mellan den 16 och 17 juni. Tid 22.00 - 02.30. Sju medlemmar hade ställt upp på denna tillställning och de kunde rapportera följande från söder till norr. Robert Franzén och Hans Andersson: En gräshoppsångare i kärret mellan Berggården och Igelbäcken. En näktergal sjöng vid Råstasjön. En kattugglekull vid Killingtorp.

Örjan Holm: Ingenting.

Karl-Erik Fridsén: Ett par skogssnäppor i Hästa träsk.

Bernt Farneby: En gräshoppsångare vid S. Säbysjön.

Rolf Norén: En kattugglekull vid S. Säbysjön.

Kjell Jonsson: En gärdsmyg vid Översjöns norra del och 4 skogsharar vid olika tillfällen.

JÄRVAFÄLTETS
EXPLOATERING

Med anledning därav har klubben till Statens Naturvårdsverk, stadsplane-kontoret och berörda kommuner inlämnat ett förslag på områden, vilka ur ornitologisk synpunkt bör skonas från framtida exploatering. Denna skrivelse har tidigare utsänts till klubbens medlemmar. Vårt förslag innebar i stort, att vi indelade Järvafältet i olika områden.

1. Säbysjön - Djupan.

2. Ravalen.

3a. Brända berget.

3b. Trekanten.

3c. Pelarsalen.

4. Kålkärret.

Områdena är numrerade i angelägenhetsordning.

JÄRVAFÄLTETS
FÅGLAR

Förteckningen över Järvafältets fåglar, vilken från början skulle ingå i detta nummer har av red. flyttats till ett separat nummer, vilket skall utkomma i början av nästa år och innefatta alla observationer till och med år 1967.

ANMÄRKNINGS-
VÄRDA
OBSERVATIONER

Observationer gjorda 1967 skall sändas till red. omedelbart efter årsskiftet. Du gör red. en stor hjälp, om du skriver ner observationerna i systematisk ordning. Alla tidigare ej publicerade observationer är också välkomna. Lämna du in din rapport i tid, så kommer också förteckningen i rätt tid.

NYA
MEDLEMMAR
1967

Här följer en uppräknig av de nya medlemmar som under året har invalts i klubben.

Se även matrikeln på de sista sidorna.

Stellan Hedgren

Stig Holmstedt

Kjell Johansson

Hans Jörnvall

Knut Källström

Göran Lettstrand

Göran Lindell

Tommy Lindell

Lennart Lundholm

Thomas Luttropp

Tommy Löfgren

Mart Marend

Tomas Moll

Helge Röttorp

Olof Sjöberg.

LOTTERI Genomfördes med gott resultat i Sundby-
berg under juni månad.

KIKARE Klubbens tubkikare (Kowa-Prominar 40x60)
kan hyras genom att ta kontakt med
Robert Franzén tel: 28 19 44 eller Kjell
Jonsson tel: 28 16 28. Pris 1:-/dag. Vid
längre uthyrning pris enligt överenskom-
melse.

KLUBBNÅL Kan köpas genom att 4:- insätts på klub-
bens postgiro 58 01 32.

MATRIKEL 1967

Abrahamsson	Hans 28 54 08	Enköpingsvägen 119 SUNDBYBERG
Andersson	Gunnar 28 53 06	Vallstigen 1 SUNDBYBERG
Andersson	Hans 0762/21464	Teknikvägen 23 VALLENTUNA
Arvidsson	Kjell 0451/54064	Kjellstorp HÖRJA
Bjärvall	Anders 35 88 77	Nyodlingsvägen 14 SOLLENTUNA
Broberg	Ulf 0758/38719	Lädersättravägen 95 KALLHÄLL
Bäckström	Iars 040/190766	Munkhättegatan 32 MALMÖ S
Eokerblad	Gunnar 28 71 03	Sevensvägen 3 SUNDBYBERG
Edmundh	Ingemar 28 55 78	Vallstigen 15 SUNDBYBERG
Ekmark	Tommy 62 92 97	Sandhamngatan 2/218 STOCKHOLM NO
Ellgardt	John-Olov 28 10 87	Fylkesvägen 23 SUNDBYBERG
Eriksson	Leif 93 63 85	Kontoristvägen 17 PARSTA
Eriksson	Stellan 0923/40440	HSB 1 TÖRE
Eriksson	Tommy 27 70 49	Näckrosvägen 38 SOLNA

Farneby	Bernt 0758/50631	Bolindervägen 42 KALLHÄLL
Franzén	Lars 0758/38216	Lädersättravägen 109 KALLHÄLL
Franzén	Robert 28 19 44	Sthlms Tygförvaltn. SUNDBYBERG 4
Fridzén	Karl-Erik 25 84 73	Stopvägen 35 BROMMA
Gustafsson	Svante 016/117542	Årbygatan 7 lgh. 132 ESKILSTUNA
Hagman	Sven	Bastugatan 42 ^I STOCKHOLM SV
Hedgren	Stellan 61 33 98	Linnégatan 51-53 STOCKHOLM Ö
Hedin	Jan-Olov 89 66 08	Lyravägen 12 SKÅLBY
Holm	Örjan 29 91 88	Enköpingsvägen 103 SUNDBYBERG
Holmstedt	Stig 61 09 84	Nybrogatan 20 STOCKHOLM Ö
Holmåsen	Ingmar 0157/44032	Bjurudden MALMKÖPING
Jarvad	Roland 714 06 41	Strandpromenaden 11 NORRVIKEN
Johansson	Bengt 0758/31931	Skogsvägen 18 JAKOBSBERG
Johansson	Kjell 0760/11483	Tingvallavägen 30 B MÄRSTA
Jonsson	Kjell 28 16 28	Vikingavägen 4 SUNDBYBERG

Jörbeck	Hans 27 64 93	Erik Sandbergsgatan 17 SOLNA
Jörnvall	Hans 29 86 24	Ureviksvägen 109 B SUNDBYBERG
Carlason	Ronny 28 64 89	Ureviksvägen 134 C SUNDBYBERG
Keller	Björn 36 14 72	Gribbyvägen 68 SPÅNGA
Källström	Knut 63 31 17	Artillerigatan 82 STOCKHOLM NO
Lettstrand	Göran 81 56 60	Sandfjärdsgatan 105 JOHANNESHOV
Lindell	Göran 28 99 05	Bergdalen 5 SUNDBYBERG
Lindell	Tommy 37 07 40	Sigrid Undsetsgatan 24 BROMMA
Lundberg	Stig 36 67 72	Vålbergavägen 85 BARKARBY
Lundholm	Lennart 41 33 91	Götgatan 92 B STOCKHOLM SÖ
Luttröpp	Thomas 0176/11836	Kaptensgatan 15 NORRTÄLJE
Löfgren	Tommy 35 36 45	Igelkottsvägen 28 SOLLENTUNA
Löw	Sven	Box 317 SUNDBYBERG
Marend	Mart 99 23 77	Skebokvarnsvägen 330 BANDHAGEN
Möll	Tomas 53 23 86	Pontonjärgatan 10 STOCKHOLM K

Nilsson	Alf 49 07 19	Ystadsvägen 36 JOHANNESHOV
Norén	Rolf 35 47 01	Hästhagsvägen 7 A SOLLENTUNA
Nyberg	Bo 27 69 32	Krysshammarvägen 16 SOLNA
Palm	Nils 28 19 17	Ursviksvägen 122 SUNDBYBERG
Rodebrand	Staffan 38 07 00	Kronvägen 31 SKÄLBY
Ryttman	Hans 018/29951	Malma Ringväg 46 UPPSALA
Röttorp	Helge 32 05 27	Lantmakargatan 63 STOCKHOLM VA
Sjöberg	Olof 0758/55885	Dalerusvägen 9 KALLHÄLL
Sköldström	Björn 28 77 95	Enköpingsvägen 111 SUNDBYBERG
Wahlström	Sten 38 49 45	Meteorvägen 11 0 SKÄLBY
Wester	Björn 36 24 08	Spånga Stationsväg 35 SPÅNGA
Wester	Åke 64 74 13	Forshagagatan 27 FARSTA
Wikström	Bengt-Olov 28 77 66	Enköpingsvägen 117 SUNDBYBERG
Åkerlund	Per-Axel 0758/51054	Smedvägen 15 KALLHÄLL

"GRÄSHOPPSSÅNGARE"

JÄRVAFÄLTETS FÅGELBLAD

Årg. 7 Nr. 1 1967

Innehåll:

Dikt

av Bo Nyberg

sid 1

Farväl Hästa träsk

av Karl-Erik Fridzén

sid 2 - 7

Nya fågelarter på Järvafältet 1966

sid 8 - 12

Anmärkningsvärda observationer 1966

sid 13 - 19

Klubbnytt

sid 20 - 52

Matrikel 1967

sid 53 - 56